

FLÖÖDI ERIALA ÜLDÕPE.

Üldõpe

	I õ/a	II õ/a	III õ/a	IV õ/a	V õ/a	VI õ/a	VII õ/a
	noorem aste					vanem aste	
Õppeained							
Põhipill	1	1	1	1	1	1	1
solfedžo	2	2	2	2	2	2	2
muusikalugu				1	1	1	1

I FLÖÖT. AINEKAVA

NOOREMA ASTME AINEKAVA

Õpetuse eesmärgid:

Flöödimängu õppimist on soovitatav alustada 8-11-aastaselt.

Õiged algteadmised flöödi mängimisel:

- oma mängu kuulamine.
- tooni tekitamine;
- õhu toe kasutamine, sügav ja kiire hingamine;
- kehahoiu ja käte asetus;
- sõrmede ja keele koostöö;
- flöödi häälestamine;
- puhas intonatsioon ja selle parandamise võtted
- fraseerimine ja vabalt musitseerimine;
- lihtsamate strihhide kasutamine;

Õpilane esineb alates I klassi viimasest veerandist kooli kontsertidel iga veerandi lõpus, mängides 2 erineva iseloomuga pala. Tehnilisel arvestusel, mis toimub 2 korda aastas mängib õpilane sel poolaastal õpitud heliredelitest ühe duur- ja ühe moll-heliredeli. Esinemised on hindelised ja hinne märgitakse tunnistusele.

I õppeaasta

Mänguõpetus algab esimesest oktaavist (erandjuhtudel võib alata ka teisest oktaavist). Aasta jooksul õpitakse: 6-8 lihtsat pala (rahvalaulud, lastelaulud või klassikalised lastepalad); 8-10 lihtsat harjutust või etüüdi; heliredelid 1 oktaav (F;G;a;C;D).

Tasemenäited:

Lastelaulud, rahvalaulud

A.Hermann . Süda tuksub.

L.van. Beethoven ood Rõõmule

W. A. Mozart. Allegretto

J. Haydn. Arietta

J.B.Lully. Väike pala

II õppeaasta

Saavutada vaba toon diapsoonis d1-e2. Hingamine viia võimalikult sõltuvusse muusikalistest fraasidest. Aasta jooksul õpitakse: 5-6 väikest pala; 6-8 lihtsat harjutust või etüüdi; heliredelid (mažoorid ja minoorid)

Tasemenäited:

W. A. Mozart. Karjuse laul

Tchehhi rahvalaul – Karjane

W. A. Mozart Memuett

J. Haydn. Allegretto

G.F.Händel Aaria

III õppeaasta

Aasta jooksul õpitakse: 6-7 erineva karakteriga pala; 7-8

etüüdi; heliredelid (duurid, mollid)1-2 märgiga ; I astme kolmkõla koos pööretega 4 noodi kaupa.

Õpitakse tegema pala analüüsi (helistik, taktimõõt, vorm).

Õpilane peab tundma kõiki palas esinevaid muusikalisi termineid (tempod, dünaamika).

Tasemenäited:

J. Brahms Hällilaul

H.Purcell Rigadon

A. Hatchaturjan. Andantino

F.Schubert Valss

IV õppeaasta

Aasta jooksul õpitakse: 6-7 pala, 8-10 etüüdi, strihhid - detache, legato, staccato ja segastrihhid. Heliredelid 2-3 märgini; I astme kolmkõla koos pööretega 4 noodi kaupa.

Ansambelis võetakse läbi 4 pala aastas. Noodilugemisel mängitakse I kl.tasemega repertuaari

Tasemenäited:

L. van Beethoven Romanss

G. F. Händel Menuett

F. Schubert Muusikaline moment

F. R. Schubert. Serenaad

B. Marcello Gavott ja Menuett

S.Prokofjev Gavott

Noorema astme lõpueksam

Eksamil mängib õpilane: 2 eri iseloomuga pala peast.

Nooremale astmele soovitatavad kogumikud:

Luha, E. Flöödiõpik algajaile.

Towarnicki, E. Flöödikool I.

Jeney, Z. Fuvola iskola.

Etüüdid:

Rae, J. 40 Modern Studies in Rhythm and Interpretation

Köhler, E. Schule für die Flöte.

Bantai, J., Kovacs, I. Selected Studies for Flute I.

Tomaszewski, F. Wybor etiud na flet I.

Palade kogumikud:

Le Roy, R. Classens, H. La Flute Classique Vol.1 Paris

Marcello, B. Sonaadid.

Kogumik flöödile, I-II klass. Moskva, 1976.

Kovacs, I., Bantai, V. Flöödimuusikat algajaile.

Leichte Kammermusik für Flöte. Bantai-Kovacs Editio
Musica, Budapest.

Leichte Vortragsstücke für Flöte. Bantai-Kovacs Editio
Musica, Budapest.

Kleine Vostrapstücke für Flöte. Bantai-Kovacs Editio
Musica, Budapest.

VANEMA ASTME AINEKAVA

Õpetuse eesmärgid:

Anda õpilase arenguks mitmekülgseid võimalusi. Mängida erinevates ansamblites ja orkestrites .

Põhinõuded: süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine,

tehniline vabadus, puhas intonatsioon, teoste sisu
lahtimõtestamine, vormi analüüs.

Õpilane esineb iga veerandi lõpus kooli kontsertidel,
esitades peast 1-2 pala. Tehnilistel arvestustel, mis toimuvad 2
korda aastas, mängib õpilane sel poolaastal õpitud
heliredelitest ühe duuri ja ühe molli ning ühe etüüdi.
Esinemised on hindelised ja hinne märgitakse tunnistusele.

V õppeaasta

Töö toimub tehnilise täiustamise suunas.

Repertuaar laieneb suurvormidele. Aasta jooksul õpitakse: 5-6
pala, neist 1-2 suurvormi osa; 8-10 etüüdi

erinevate tehniliste võtete omandamiseks; heliredelid kaks oktaavi .

Striikhid - legato, detache, stakaato ja segastrihhid (rütme varieeritakse).

Ansambelis õpitakse 4 pala aastas. Noodilugemisel kasutatakse II-III kl.

tasemega repertuaari .

Tasemenäited:

G. F. Händel Siciliana - Gigue

B. Marcello Sonaadid

A. Vivaldi Siciliana –Allemanda –Aria di Giga

G.B. Pergolesi Siciliana

VI õppeaasta

Repertuaar laieneb vanamuusika ja levimuusika Žanrisse.

Levimuusikas tutvutakse ka dzässilike rütmide ja strihhide eripäraga (stiili küsimused ragtime'is ja swingis).

Aasta jooksul õpitakse: 6-8 pala, neist 1-2 suurvormi, milles on vähemalt 2 osa ja 1-2 levimuusikasse kuuluvat pala (ragtime, swing). heliredelid üle kaheoktaavi 6

märgini. Ansamblimängus laieneb repertuaar vanamuusikale. Aastas õpitakse 4 pala. Noodilugemisel kasutatakse III-IV kl. tasemega repertuaari .

Tasemenäited:

F. J. Gossec. Gavott

A. Corelli Gigue

J.C. Naudot Sonaadid

G. F. Telemann Sonaadid

S. Joplin Ragtime

VII õppeaasta

Kõige seniõpitu viimistlemine ja süvendamine. Õpilane oskab määrata või muuta iseseisvalt strihhe, fraase ja põhjendada neid.. Vaba tooni saavutamine diapsoonis

c1-b3. Aasta jooksul õpitakse: eksamikava - 1-2

dzässiliku kallakuga pala (ragtime, swing); 4-6 etüüdi;

heliredelite ja arpedzode viimistlemine kuni nelja märgini. Ansambelis mängitakse 4 teost aastas.

Noodilugemisel kasutatakse IV repertuaari.

Tasemenäited:

M. Moszkowski Hispaania tants

J. Woodall Serenaad

G. Ph. Telemann. Sonaadid

J. J. Quantz Sonaadid

A. Dvorak. Humoresk
A. Vivaldi. Sonaadid
H. Lemmik Pastoraal

Vanema astme lõpueksam

Eksami kavas mängib õpilane: ühe suurvormi (1-2 osa) peast; 1-2 erineva iseloomuga pala peast. Üks pala võib olla asendatud ansamblipalaga, mille võib esitada noodist.

Tehnilisel eksamil: üks etüüd komisjoni valikul kolmest ettevalmistatud etüüdist; 1 duur ja 1 moll kõigist õpitud heliredelitest.

Õppetöö plaani koostamisel lähtub õpetaja programminõuetest, kuid võib sellesse teha aastate lõikes ka suuremaid või väiksemaid korrekture. Tähtis on lõpptulemus. Kuidas seda saavutada, oleneb õpetaja pedagoogilisest oskusest ja taktitundest, lähtudes õpilase individuaalsetest omadustest.

Vanemale astmele soovitatavad kogumikud:

1. Searle, L. Easy Swing Duets
2. Faure, G. Hällilaul.
3. Haydn, J. 12 pala muusikakellale. London, 1975.
4. Kogumik flöödile, V klass. Moskva, 1972.
5. Kogumik flöödile, V klass. Kiiev, 1981.
6. Platonov, N. Flöödikool. Moskva, 1988, 1964.
7. Telemann, G. F. Sonaadid.
8. Towarnicki, E. Flöödikool II, III. Poola.
9. Jeney, R. Flöödikool II. Budapest, 1972.
10. Album flöödiõpilasele. Kiiev, 1974.

11. Pauer, I. Capricco. Moskva, 1974.
12. Doflein, E. 16 flöödisoolot. Mainz, 1970.
13. Sinisalo, H. R. 3 miniatruuri. Budapest.
14. Platonov, N. Etüüdid. Moskva, 1968.
15. Dobrzynski, I. F. Andante ja Rondo. Poola.
16. Palad ja etüüdid. Moskva, 1973.
17. Händel, G. F. Sonaadid.
18. Eller, H. Kolm pala flöödile.
19. Faure, G. Siciliana.
20. Rae, J. Christmas Jazz Collection 1998. London
21. Lucchesi, I. Querflötenmusik aus drei Jahrhundert 1983 Leipzig

Koostanud Helge Oserov

II SOLFEDŽO AINEKAVA

NOOREM ASTE

I õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

NÕUDED.

1) Meetrum ja rütm.

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordusmärk.

Taktimõõdud $2/4$, $3/4$, $4/4 = C$. Taktiviipamise skeemid. Noodivältused ja pausid:

tervenoot tervepaus

poolnoot poolpaus

veerandnoot veerandpaus

kaheksandiknoot kaheksandikpaus

kuueteistkümnendiknoot kuueteistkümnendikpaus

(vt. ka lisa 1)

Rütmid: “ti-ti”; “tiri-tiri”; “ti-tiri”; “tiri-ti”; “ta-i-ti”; “tai-ri”

Eeltakt

2) Noodikirja algteadmised.

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri.

Pauside kirjutamine.

Viiuli ja bassivõti. Nootide tähtnimed (silpnimed).

3) Helistikud.

Laadidi: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon.

Paralleelhelistikud. Toonika. I asme (toonika) kolmõla. Juhtheli.

Märgid: diees, bemoll ja bekaar

Eakohased 1- ja 2- häälsed laulud, harjutused, kaanonid. Transponeerimine. Improvisatsioon.

Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine).

4) Diktaat.

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

5) Tempo ja dünaamika mõiste.

6) Muusikaline vorm.

II õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Mollid kolm kuju - loomulik, harmooniline, meloodiline. Tutvumine intervallidega.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid “tai-ri”; “ta-i-ti”

(Taktimõõt 3/8 ja lihtsamad rütmid selles taktimõõdus)

2) Helistikud.

Kahe märgiga duurid ja mollid.

Mollid 3 kuju: loomulik, harmooniline, meloodiline.

Heliredeli ehitus. Tervetoon ja pooltoon. Püsivad ja püsimatud ehk ebapüsivad astmed. Püsimatute

astmete lahendamine püsivatesse astmetesse. Lahendamise mõiste.

Tutvumine põhiasmetega (I, IV, V) kolmkõladega.

Transponeerimine ja improvisatsioon.

3) Intervallid.

Tutvumine intervallidega.

Töö järgmiste intervallidega: p.1, p.8, p.5, p.4, s.3, v.3, s.2, v.2.

4) Diktaat.

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat duuris ja mollis (4-8 takti).

Rütmidiktaat kuni 4 takti.

III õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Lihtintervallid. Akordiõpetuse algus.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

3/8 taktimõõt. Grupeerimine. Taktiviipamine.

2) Helistikud.

Kolme märgiga duurid ja mollid. Mõiste: samanimelised helistikud.

Toonika kolmkõla pöörded: I, I6, I64. (Võib kasutada ka järgmisi tähistusi: duuris T, T6, T64:

mollis t, t6, t64).

Kolmkõla helide nimetused; priim, terts, kvint.

Funktsionaalsuse mõiste. Toonika (I astme) kolmkõla (T, t).

Subdominant (IV astme) kolmkõla (S, s). Dominant (V astme) kolmkõla (D). Põhikolmkõlade ehitamine ja laulmine duuris ja harmoonilises mollis. [Põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel.]

3) Intervallid.

Töö järgmiste intervallidega: s.6, v.6, s.7, v.7. [s.7 lahendusega p.8, v.7 lahendustega s.3, v.3].

Intervallide suurus toonides. Intervallide pöörded. Intervallide ehitamine antud noodist üles ja alla.

4) Diktaat.

Suuline ja kirjalik diktaat (4-8 takti). Rütmidiktaat kuni 4 takti.

IV õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Akordide ehitamine ja laulmine duuris ning harmoonilises mollis, toonikakolmkõla pöörded, põhikolmkõlad põhikujus, D7 lahendusega.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Taktimõõt 3/8. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega.

Taktimõõt 6/8 ja viipamise skeem. [Triool ja sünkoop "ti-ta-ti"].

2) Helistikud.

Nelja märgiga duurid ja mollid.

3) Intervallid.

Lihtintervallide kordamine. Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.

[<2 harmoonilises mollis.]

4) Akordid.

Dominantseptakord V7 (D7) lahendusega duuris ja harmoonilises mollis. [Harmooniline järgnevus

4 takti]

5) Diktaat.

Diktaat duuris ja mollis 8 takti. Rütmidiktaat 4-6 takti.

Noorema astme lõpueksam

Kirjalik:

1. Diktaat 8 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus, ilma eeltaktita. Kirjutamise aeg kuni 30 minutit, mängitakse kuni 12 korda.

2. Kõlade määramine (kuulamine) koosneb kaheksast küsimusest intervallide ja akordide kohta.

Kooskõla mängitakse kaks korda.

3. Rütmidiktaat 4-6 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus; mängitakse kuni 6 korda.

4. Teooria ainekava ulatuses.

Kirjaliku eksami hindamisel on suurema tähtsusega 1 ja 2 punkt (kokku 2/3 hindest).

Rütmidiktaat

ja teooria annavad 1/3 hindest.

Suuline (vastavalt piletile):

1. Duuri heliredeli (kuni 4 märgini) laulmine koos sama duuri toonika kolmkõla pöörete või põhikolmkõladega ja dominantseptakordi laulmine lahendusega

Või

mollid laulmine (2 märgini). Loomulik moll koos toonika kolmkõla pööretega või harmooniline või

meloodiline moll koos põhikolmkõladega.

2. Võõra harjutuse laulmine duuris (kuni 2 märgini helistikes).

3. Üks harjutus aasta jooksul õpitud 10 - 12 harjutuse hulgast. Need harjutused peab kool kindlaks

määrama ja õpilastele teadma andma

IV veerandi alguses.

4. Rütmiharjutuse koputamine (8 takti: 2/4 või 3/4 taktimõõdus).

VANEMA ASTME AINEKAVA

V õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Suurendatud ja vähendatud intervallid. Põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

6/8 taktimõõt. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega. Grupeerimine. Sünkoop (vt. lisa 7),

triool (vt. lisa 8). Pidekaare lihtsamad variandid:(vt. lisa 9)

2) Helistikud.

Viie märgiga duurid ja mollid.

3) Intervallid.

Lihtintervallide ehitamine ja laulmine helistikus ning antud noodist üles ja alla.

Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.

Suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega duuris ja harmoonilises mollis.

<4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis, >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris, v.3 mollis.

Harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4,

>7 VII astmelt lahendusega p.5.

4) Akordid.

Põhikomkõlade pöörded. >VII lahendusega duuris ja harmoonilises mollis.

Akordide tähistused astmenumbritega.

Kadentsid: lihtkadentsid - autentne (I V I) ja plagaalne (I IV I);

lihtkadentsi esimene (I IV V I) ja tene kuju (I IV K64 V I).

Harmoonilised järgnevused 4 kuni 8 takti.

[Dominantseptakordi pöörded].

VI õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Dominantseptakordi pöörded lahendustega duuris ja mollis. Harmooniline duur.

Neljahäälsed järgnevused.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Pidekaarega rütmid

[Keerukamad variandid]

6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid. Taktimõõdud 2/2, 3/2 ja 6/4.

2) Helistikud.

Kuue märgiga duurid ja mollid.

Harmooniline duur.

Kromaatilised läbiminevad ja abihelid.

[Mõisted: kaldumine ja modulatsioon].

3) Intervallid.

Harmoonilises duuris <2 VI astmelt lahendusega p.4; >7 VII astmelt lahendusega p.5.

Ehitamine ja laulmine.

4) Akordid.

Põhikolmkõlad harmoonilises duuris.

Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis:

I pööre V65 (D65) lahendusega I (T, t); II pööre V43 (D43) lahendusega I (T, t),

III pööre V2 (D2) lahendusega I6 (T6, t6).

Neljahäälsede harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) kuulamine ja laulmine.

[v. VII7 ja >VII7 ehitamine ja lahendamine duuris ja harmoonilises mollis].

5) Diktaat.

[Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega].

VII õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Intervallid ja akordid. Ehitamine, kuulamine, laulmine.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Keerukamad süngoobid ja pidekaarega rütmid.

Segataktimõõt. Vahelduvtaktimõõt.

2) Laadid.

Seitsme märgiga duurid ja mollid.

Kaldumine ja modulatsioon. I järgu sugulushelistikud.

[Pentatoonika. Diatoonilised laadid. Kromaatiline duur ja moll. Ehitamine ja laulmine].

3) Intervallid.

Kõikide läbivõetud intervallide kordamine.

[>5 II astmelt lahendusega v.3 ja <4 VI astmelt lahendusega s.6 harmoonilises duuris]

4) Akordid.

v.VII7 põhikujus lahendusega duuris, >VII7 põhikujus lahendusega harmoonilises duuris ja harmoonilises mollis.

II7 põhikujus duuris ja mollis.

Tutvumine akordimärkidega.

Neljahäälsed harmoonilised järgnevused. [II; III ja VI astme kolmkõlad].

5) Diktaat.

Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega.

Vanema astme lõpueksam.

Kirjalik:

1. Diktaat - 2 erineva raskusastmega varianti, üks neist 6/8 taktimõõdus. Kirjutamise aeg maksimaalselt 30 minutit, mängitakse kuni 12 korda.

2. Järgnevus kitsas seades; 8 takti (kaks erinevat varianti). Mängitakse harmooniliselt kuni 6 korda.

3. Kõlade määramine (kuulamine) 8 küsimust; mängitakse harmooniliselt.

4. Teooria kogu ainekava ulatuses. Küsimused sisaldavad intervallide ja akordide ehitamist ja määramist kuni 5 märgiga helistikes ja paralleelhelistiku ning võtmemärkide määramist kuni 7

märgiga helistikes (viuli- ja bassivõtmes).

Suuline (vastavalt piletile):

1. Heliredeli laulmine lisadega: loomulik või harmooniline duur või harmooniline või meloodiline

moll (kuni 6 märgini helistikes); lisaks põhikolmkõlad, üks dominantseptakordi pööre või juhtseptakord ja üks suurendatud või vähendatud intervall lauldud helistikus.

või

laulda kaks lihtintervalli antud noodist üles või alla ja kaks akordi antud helistikus või

laulda järgnevus 4-6 takti (nt. I V64 I6 V43 I IV64 I).

NB! Toodud kolmest variandist tuleb vastata vähemalt ühele (kooli valikul).

2. Rütmiharjutuse koputamine (8 takti).

3. Võõra harjutuse laulmine kuni 4 märgini helistikes.

[Aasta jooksul õpitud harjutuse laulmine].

Kasutatavad õpikud:

Ene Krigul „Solfedžo I klassile”

Ene Krigul „Solfedžo II klassile”

Katrin Peetsalu „Solfedžo III klassile”

Anneli Petersoo „Solfedžo III klassile”

Anneli Petersoo „Solfedžo IV klassile”

Silja Aavik „Solfedžo V klassile”

Silja Aavik „Solfedžo VI klassile”

Silja Aavik „Solfedžo VII klassile”

Töövihikud I – VII klass.

Maire Toom „Harmoonilised järgnevused”

III MUUSIKALOO AINEKAVA.

Muusikaloo tund toimub 1x nädalas à 45 minutit.

IV klass: õppeaasta hõlmab lühiülevaadet järgmistest teemadest:

- 1) muusikalised väljendusvahendid
- 2) pillide tundmine – rahvapillid, sümfooniaorkestri pillid
- 3) erinevad orkestriliigid
- 4) helitöö ülesehitus
- 5) muusikažanrid

Kasutusel on A.Kõlari õpik „Muusikalugu”

V klass: helikunsti areng selle algusaegadest kuni 18.saj. lõpuni. Suurem tähelepanu on pööratud

barokieelsele perioodile.

Kasutusel on M.Tomsoni õpik „Lühiülevaade muusikaloost”

VI klass: põhiteemaks on 19.saj. romantism (Lääne-Euroopa, Venemaa, Põhja- ja Baltimaade heliloojad.).

Peaesmärgiks on tutvuda kõigi naabermaade muusikalooga.

Kasutusel on K.Peetsalu õpik „lühikäitevaade muusikaloost”.

VII klass:

1) 19. saj – 21.saj. muusikalugu – impressionism, ekspressionism, neoklassitsism. Erinevate stiilide kuulamine ja võrdlus.

2) Eesti muusika:

- Rahvapillid
- Vanem rahvalaul
- Uuem rahvalaul
- Asjaarmastajad heliloojad
- Professionaalsed heliloojad
- Eesti koorimuusika
- Eesti sümfooniline muusika
- Ooperid, balletid

EKSAM:

- Muusika ajalugu 13. – 21.sajandil – kokkuvõte, analüüs, näited.
- Eesti muusika – kokkuvõte, analüüs, näited.